

Arviointikertomus 2014

Tarkastuslautakunta
11.5.2015

SISÄLLYSLUETTELO

1 PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	3
2 TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	4
2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät, toiminnan tarkoitus ja tavoite	4
2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano	4
2.2.1 Valiokuntamalli	5
2.3 Tarkastuslautakunnan toiminta	5
3 EDELLISTEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN POHJALTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI.....	7
4 ARVIO ASETETTUIJEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA.....	8
4.1 Kempele-sopimuksen 2013- 2016 toimeenpano ja arvioinnit	8
4.2 Arvio kunnanjohtoon toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.....	11
4.3 Arvio peruspalveluiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	15
4.4 Arvio ympäristöpalveluiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	17
4.5. Arvio investointien toteutumisesta	19
4.6 Arvio kuntakonsernin ja tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	19
5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	20
6. KESKEISIMMÄT HAVAINNOT JA KEHITTÄMISSUOSITUKSET	21
7. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE	22

1 PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Tarkastuslautakunta toimii kunnanvaltuuston alaisuudessa. Tarkastuslautakunnan työ korostaa osaltaan kunnanvaltuuston roolia kunnan ylimpänä päättävänä elimenä. Arviointi tapahtuu kuntalaisten ja veronmaksajien näkökulmasta. Arviointikertomuksessa esitetyt arvioinnit perustuvat valtuutettujen hyväksymään Kempele-sopimukseen ja vuoden 2014 talousarvioon. Keskeisimpänä tehtävänä on ollut kunnanvaltuuston asettamien vuoden 2014 sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi. Kempele-sopimuksen väliarviointia tarkastuslautakunta pitää tärkeänä valtuustokauden puolivälissä.

Konserniohjauksessa toiselle tytäryhtiölle ei ollut vuoden 2014 talousarviossa asetettu tavoitteita. Kempeleenkartanolle tavoitteet oli asetettu. Konserniohjausta tuleekin parantaa.

Kunta on velkaantumassa suurten investointien johdosta. Uudenlaiset rahoitusratkaisut investointien toteuttamisessa helpottavat velkaantumiskehitystä mm. terveystakeshankkeen rahoitusleasing. Elinkeino- ja yritystoiminnan edellytysten turvaamiseksi tonttitarjontaa pitää olla riittävästi. Kempeleen markkinointiesite ”Sijoitu Kempeleeseen” on laadukas ja toivottavasti osaltaan houkuttelee yrityksiä sijoittumaan Kempeleeseen.

Henkilöstö on otettu mukaan rakenteellisiin uudistuksiin. Vuokratiloista on pystytty luopumaan ja henkilökuntaa pystytty sijoittamaan kunnantalolle. Henkilöstön siirto terve-

yskeskussairaalaan kotihoitoon on ollut haasteellista sekä sairaalassa että kotihoidossa.

Henkilöstön osalta lisäksi huomioitavaa oli sairauspoissaolojen lisääntyminen, erityisesti hengitystiesairauksien ja tules-sairauksien suuren määrän syyt tulisi selvittää.

Kaiken kaikkiaan asukkaat ovat Kempeleen kunnan palveluihin hyvin tyytyväisiä lukuun ottamatta liikennettä ja kulttuuria. Lastensuojelun asiakasmäärät ovat kääntyneet laskuun. Yhtenä syynä voi olla perheneuvolatoiminnan käynnistäminen. Nuorten työttömyys on pysynyt erittäin korkealla tasolla huolimatta työllistämisyksikön perustamisesta. Ikäihmisten kotipalveluiden toimivuudessa riittää parannettavaa. Asumispalvelu- ja hoivakoti palveluja tarvitaan kuntaan lisää ikäihmisten määrän lisääntyessä.

Vuoden 2014 aikana sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kehitetty oikeaan suuntaan. Myös yhteistyö tarkastuslautakunnan kanssa on aloitettu vuoden 2014 aikana.

Yhteistyö kunnan viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden välillä on ollut sujuvaa.

Kiitän tarkastuslautakuntaa ja tarkastuslautakunnan sihteeriä sekä tarkastuslautakunnan kokouksiin ja vierailukäynneille osallistuneita hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä arviointivuoden aikana.

Eva Maijala

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät, toiminnan tarkoitus ja tavoite

Tarkastuslautakunnan tulee kuntalain 71.2 §:n mukaisesti suorittaa arviointi siitä, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arvioinnin lähtökohtana on valtuuston tilikaudelle asettamat sitovat tavoitteet ja kunnanhallituksen selvitys niiden toteutumisesta. Arviointiin sisältyy myös kannanotto kunnan toiminnan tulokellisuudesta. Tarkastuslautakunta arvioi kunnan toimintaa kuntalaisen ja veronmaksajan näkökulmasta.

Valtuuston toimikaudekseen asettama tarkastuslautakunta vastaa kuntalain 71§:n nojalla kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta. Lautakunnan tehtävänä on erityisesti arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta voi myös tehdä itsenäisiä tarkastuksia valitsemistaan kohteista.

Tarkastuslautakunta valmistelee tilintarkastajan valintaa koskevan esityksen valtuustolle. Tilintarkastajan tehtävät luetellaan Kuntalain 73 §:ssä.

Valtuuston hyväksymän toimintasäännön 39 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalaissa säädettyjen tehtävien lisäksi seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi; huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa; sekä tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Kempeleen kunnan ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Niiden toiminta on kunnan muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Tarkastuslautakunta toimii valtuuston alaisuudessa. Valtuusto on valinnut toimikaudekseen 2013 – 2016 tarkastuslautakuntaan viisi (5) jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Kempeleen kunnan tarkastuslautakunnan jäsenet ovat kaikki valtuutettuja. Myös varajäsenet ovat valtuutettuja. Lautakunta linjasi jo toimikautensa alussa, että tavoitteena on tuottaa arviointikertomus, joka olisi selkeä ja helppolukuinen. Ennen kaikkea haluttiin, että se ei ole pitkä tekstiasiakirja vaan mahdollisimman tiukasti tiivistetty arviointi kunnan toiminnasta.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2014

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Maijala Eva, pj.	Räihä Teuvo
Etelä Jouko, vpj.	Juopperi Raija
Erkkilä Juha	Suutari Olli-Pekka
Kesti Riikka 26.5.2014 saakka Anni-Maija Siira 10.11.2014 alkaen	Piira Toivo
Similä Kai	Lampela Maarit

2.2.1 Valiokuntamalli

Kempeleen kunnan organisaatio toimii valiokuntamallilla. Tarkastuslautakunnan lisäksi kunnassa toimii viranomaislautakunta. Kaikki

tarkastuslautakunnan jäsenet ovat valtuutettuja. Valiokuntatyössä ovat seuraavat tarkastuslautakunnan jäsenet:

Tarkastuslautakunnan jäsenet valiokunnissa:

Valiokunta	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Palveluvaliokunta	Lampela Maarit Piira Toivo Similä Kai	Maijala Eva
Resurssivaliokunta	Räihä Teuvo	Siira Anni-Maija
Elinvoimavaliokunta	Etelä Jouko Suutari Olli-Pekka	Erkkilä Juha Räihä Teuvo
Yhteisöllisyysvaliokunta	Maijala Eva Siira Anni-Maija Erkkilä Juha Juopperi Raija	Suutari Olli-Pekka
Viranomaislautakunta	Etelä Jouko	

2.3 Tarkastuslautakunnan toiminta

Lautakunta on vuoden 2014 aikana toiminnan arviointiin liittyen pitänyt 12 kokousta. Lautakunnassa päätöksenteko on tapahtunut puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja lautakunnan valmistelijana ja sihteerinä on

toiminut tietopalvelusihteeri Taija Orajärvi. Joissakin kokouksissa oli mukana myös tilintarkastaja.

Arvioinnin painopistealueina tarkastusvuonna olivat peruspalveluprosessi sekä konser-

niohjaus ja hallinto.

Vuoden 2014 arviointia varten on tehty tutustumiskäyntejä ja haastateltu seuraavia henkilöitä:

Pvm	Henkilö/Tutustumispaikka	Aihe
18.2.2014	Palvelutuotantojohtaja (nyk. Peruspalvelujohtaja) Marja-Leena Meriläinen	Peruspalveluprosessi
17.3.2014	Tukipalvelujohtaja Hannu Hietala	Tukipalvelukeskuksen toiminnot
9.6.2014	Hallintopalveluiden henkilöstöpalvelupäällikkö ja työsuojelupäällikkö (nyk. henkilöstöpäällikkö) Minna Vinkki	Henkilöstöasiat
11.8.2014	Kunnanjohtaja Tuomas Lohi	Katsaus kunnan talouteen, investointeihin, SOTE- uudistukseen ym.
15.9.2014	Hallintojohtaja Virva Maskonen Tarkastuslautakunta tutustui Ylikylän kouluun	Organisaatio- ja henkilöstömuutokset
13.10.2014	Johtava lääkäri, terveysjohtaja Jouko Koskela, Terveyskeskus	Terveyskeskuksen kuntoutustoiminta
17.11.2014	Palvelutuotantojohtaja (nyk. Kehitysjohtaja) Eija Puotiniemi	Elinkeinotoiminta ym.

Tarkastuslautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sisältyvät kunnanjohtajan tavoitteisiin. Talousarviossa 2014 tarkastuslautakunnalle ei ole osoitettu suoria toiminnallisia tavoitteita. Tarkastuslautakunnan käyttösuunnitelma vuodelta 2014 on toteutunut 62,7 %:

Tilintarkastajana vuonna 2014 toimi BDO Audiator Oy, jonka vastuunalaisena tilintar-

kastajana toimi Simo Paakkola. Kuntalain 75 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle vähintään kolme kertaa vuodessa. Tarkastuslautakunta joutui vuoden 2014 aikana useasti kiinnittämään huomiota tilintarkastuksen sopimuksen mukaiseen toteutumiseen.

Palvelutalon jumppatuokio.

3 EDELLISTEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN POHJALTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

- Talouden tasapainottamista ja tiukkaa talouden hoitoa tulee jatkaa.
 - Talouden seuranta edellyttää välitöntä reagointia muutostilanteisiin.
- Yhteistyö kehittämishankkeissa kolmannen sektorin ja kunnan välillä ei ole toteutunut. Yhteistyötä on lisätty vuonna 2014.
 - Yhteistyötä tulee edelleen tehostaa vapaaehtoisjärjestöjen kanssa.
- Koulukuljetusten seuranta.
 - Koulujen työjärjestysten peilaaminen kuljetussuunnitelmaan seuraavassa koulukuljetusten kilpailutuksessa.
- Nuorisotakuun toteutumista tulee seurata; esimerkiksi seuraamalla työpaja-toiminnan vaikuttavuutta vähintään 2 vuoden ajan.
 - Työllistämisyksikön perustamisesta huolimatta nuorisotakuu ei toimi, alle 25 –vuotiaita on työttömänä 176.
- Perheneuvolatoiminnan käynnistäminen.
 - Ennaltaehkäisevä perhetyö on osaltaan vähentänyt lastensuojelutarpeita. Toisaalta henkilökuntapula aiheuttaa lakisääteisten määräaikojen ylittymistä.
- Laitoshoidon paikkojen vähentyminen on lisännyt kotihoidon tarvetta.
 - Avohoitopalveluihin tulee lisätä henkilökuntaa palvelutarpeen täyttämiseksi.

Linnakallio. Alueen visiokuva 2025.

4 ARVIO ASETETTUIJEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA

4.1 Kempele-sopimuksen 2013- 2016 toimeenpano ja arvioinnit

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 28.10.2013 strategian valtuustokaudelle 2013- 2016. Kempele sopimus/strategia on valmisteltu yhteistyössä viranhaltijajohdon ja luottamushenkilöiden kanssa; näin kaikki osapuolet sitoutuivat asetettuihin tavoitteisiin.

Koko kuntaorganisaation yhteisin voimin on hyvässä yhteishengessä saatu kevennettyä organisaatorakennetta. Toimintasääntö on uudistettu ja uusi toimintamalli astui voimaan 1.1.2014. Alla olevassa taulukossa on tarkastuslautakunnan väliarviointi Kempele sopimuksen toteutumisesta.

Kempele sopimuksen tavoitteet valtuustokaudelle 2013- 2016	Tarkastuslautakunnan väliarviointi tavoitteiden toteutumisesta
Hyvät yritystoiminnan edellytykset ja aktivoiva ympäristö	
Hallittu ja riittävä väestön kasvu 18 600 asukasta vuonna 2020	Väestön kasvu on ollut hallittua 200- 290 as/vuosi.
Edellytykset vahvalle yritystoiminnalle Työpaikkojen määrän kasvu on vakiintunut, nettolisäys 400	Yritystoiminnan edellytyksiä on kehitetty. Kuntaan on palkattu elinkeinopäällikkö.

• Kaavoitus on ajan tasalla • Yritystonttien tarjontaa on lisätty 40 ha	
Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen • Tiedottaminen on aktiivista • Kempele on Pohjois-Suomen vetovoimaisin kunta	Tonttipörssi on otettu käyttöön. Kempeleen markkinointia tulee edelleen parantaa. Markkinointimateriaali valmistunut esim. ”Sijoitu Kempeleeseen” esite on todella laadukas. Kunta on Twitterissä ja Facebookissa ja nettisivut uusitaan.
Turvallinen ja aktivoiva ympäristö • Kehittämishankkeet ovat edenneet ja ympäristö koetaan aktivoivaksi ja turvalliseksi	Tiepoliittinen ohjelma on hyväksytty. Maapoliittinen ohjelma on ollut päätöksenteossa keväällä 2015. Liikenneturvallisuutta on parannettu mm. uusilla liikennevaloilla.
Vahva talous ja hyvinvoiva ympäristö	
Kunnan talous on vahva • Tilikauden tulokset ovat pääsääntöisesti positiivisia • Kunnan velkaantuminen on hallittua ja velkamäärä pysyy alle valtakunnan keskiarvon	Kunta on velkaantumassa suurten investointien johdosta. Innovatiivisia rahoitusratkaisuja on tehty. Tiukkaa taloudenpitoa tulee jatkaa. Tonttien myyntiä tulee tehostaa.
Kempeleen kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja • Dynaaminen, joustava, uudistumiskykyinen ja uusia työmuotoja mahdollistava työyhteisö, jossa työntekijöillä on mahdollisuus kehittyä ja osallistua • Henkilöstö ja luottamushenkilöt ovat motivoituneita ja haluavat tehdä tuloksekasta ja asiakaslähtöistä työtä • Hyvät esimies- ja työyhteisötaidot	Henkilöstö ja luottamushenkilöt ovat aktiivisesti mukana toiminnan kehittämisessä. Henkilöstön kouluttautumista tulee motivoida ja kannustaa esimiesten taholta. Esimiestaitoja tulee kehittää.
Yhteisöllisyys ja aktiivinen osallisuus	
Joustava päätöksenteko ja yhteen hiileen puhaltaminen • Poliittinen ja viranhaltijapäätöksenteko on sujuvaa, yksituumaista ja rohkeaa	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välinen yhteistyö on sujuvaa. Itsearviointi on tehty.
Aktiivisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen • Kuntalaisilla on voimakas Kempele-henki • Kuntayhteisön vapaaehtoisverkostot ovat aktiivisia ja sosiaaliset verkostot ovat vahvistuneet	Yhteistyötä yhdistysten ja vapaaehtoisjärjestöjen kanssa on tiivistetty, mutta sitä on vielä syytä lisätä. Lasten ja nuorten osallisuutta on vahvistettu (Pikku-parlamentti, nuorisofoorumi, verkostorehtori, nuoret ja valtuustoilta). Sosiaalista mediaa hyödynnetään tiedottamisessa.
Kuntalaisten hyvinvointi ja laadukkaat palvelut	
Palvelurakenteen ja tuotantotapojen uudistaminen	Perheneuvola on käynnistetty.

• Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluja on uudistettu rakentamalla asiakaskeskeinen palvelukokonaisuus • Palvelut ovat vaikuttavia ja oikea-aikaisia	Lastensuojelulain mukaisten määräaikojen noudattamisessa on haasteita. Tukipalvelukeskus on purettu. Tilaaja-tuottajamallista on luovuttu. Prosessien kuvaamisen kautta toimintaa on tehostettu.
Ikäihmisten palveluiden rakenteen ja sisällön uudistaminen • Ikääntyneiden palvelurakenne: 93 % asuu kotona 13-14 % kotihoidon piirissä 5-6 % saa omaishoidon tukea • ympärivuorokautinen hoito ja hoiva 7 % Avohoidon lisääminen ja laitoshoidon purkaminen (0 %)	Vuodeosastopaikkoja on vähennetty ja henkilökuntaa sieltä on siirretty avopalveluihin. Hoivakotitasoista palvelua tarvitaan tilalle. Ikäihmisten kotiin annettavia palveluja tulee parantaa. Palveluasumisen yksikkö tulee perustaa.
Palvelut järjestetään asiakaskeskeisesti ja laadukkaasti • Kuntalaiset ovat mukana palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa (palvelumuotoilu)	Asiakastyytyväisyyskyselyssä palvelut on todettu laadukkaiksi. Asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluihin, lukuun ottamatta liikennettä ja kulttuuria.
Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen • Olemme edelläkävijöitä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä	Perheneuvolatyö on vakiintunut. Hyvinvointikoordinaattori on aloittanut syksyllä 2014. Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastukset. Työllistämisyksikkö perustettu: työtoiminta työkeskuksessa, kuntouttava työtoiminta ja palkkatukityöllistäminen. Nuorisotakuu ei kuitenkaan toimi, alle 25 -vuotiaista työttömiä 176.
Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä • Kuntalaisilla on käytössään ajasta ja paikasta riippumattomia sähköisiä palveluja keskeisissä palveluprosesseissa	Terveystieteidenhuollossa on liitetty Potilastiedon arkistoon ja otettu käyttöön kanta-palvelut (Kanta.fi). Terveyskeskuksessa on myös käytössä Kansalaisen ajanvaraustoiminta Internetissä. Rakennusvalvonnassa on otettu käyttöön sähköinen rakennuslupapalvelu (lupapiste.fi).

Kempele-palkintojen jako 2014.

4.2 Arvio kunnanjohtoon toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Sitovat tavoitteet

Toteutui	Ei toteutunut	Toteutui osittain	Toteutuma/tavoite epäselvä	Yhteensä
12	6	1	6	25

Alla olevassa taulukossa on kuvattu toteutumattomat tavoitteet ja tarkastuslautakunnan suositus.

Ei toteutunut	Tarkastuslautakunnan suositus
Työpaikkojen lisäystavoite 100 henkilöä <i>Toimintakertomuksessa ilmoitetaan, ettei ole tilastoa. Lukujen perusteella uusiin yrityksiin on syntynyt 85 työpaikkaa. Vanhojen yritysten uusien työpaikkojen syntyä ei ole toimintakertomuksessa kerrottu.</i>	Seuranta yritysten ja työpaikkojen sijoittumisesta Kempeleeseen tulee tehostaa.
Kunnan kotisivujen sisältöä uudistettu <i>Kotisivujen uudistus on aloitettu loppuvuodesta 2014.</i>	Kotisivujen sisältö tulee saada selkeämmäksi ja toimivammaksi uudistuksessa.
Yritystonttien ja asuntotonttien kysyntä lisääntynyt <i>Sekä yritys että asuntotonttien kysyntä on vähentynyt. Kunnan elinkeinotoimintaa on tehostettu palkkaamalla elinkeinopäällikkö 1.1.2015.</i>	Sekä yritys- että asuntotonttien markkinointia tulee kunnassa tehostaa.

Tilikauden tulos nolla <i>Uusien talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien tarkempi lomapalkkavelan laskenta johti lomapalkkavelan ennakoitua suurempaan nousuun. Tämän johdosta tilikauden tulos jäi alijäämäiseksi</i>	<i>Esimiesten vastuulla on seurata, että henkilöstön vuosilomat pidetään ohjeistuksen mukaisesti. Tiukkaa taloudenpitoa tulee jatkaa ja toiminnan tuloksellisuutta parantaa.</i>
Henkilöstön kouluttautuminen <i>Koulutusrekisterin mukaan koulutuksissa on käyty vähän vuonna 2014</i>	<i>Henkilöstön kouluttautumista tulee motivoida ja kannustaa. Esimiesten tulee seurata koulutuksiin osallistumista.</i>
Esimiestaitojen arvosana paranee <i>Arvosana säilyi ennallaan.</i>	<i>Esimiestaitoja pitää kehittää kouluttamalla esimiehiä.</i>

Alla olevassa taulukossa on kuvattu osittain toteutuneet tavoitteet ja tarkastuslautakunnan suositus.

Toteutui osittain	Tarkastuslautakunnan suositus
Kehityskeskustelut käydään 100 %: sti. <i>Toimintakertomuksen mukaan kehityskeskusteluista on käyty n. 90 %.</i>	<i>Kehityskeskustelut pitää käydä vuosittain 100 %: sti.</i>

Alla olevassa taulukossa on kuvattu epäselvät toteutumat/tavoitteet ja tarkastuslautakunnan suositus.

Toteutuma/tavoite epäselvä	Tarkastuslautakunnan suositus
Prosessikuvaukset <i>Toimintakertomuksessa prosessikuvausten tavoitemäärä puuttuu. Mittarina ovat työhyvinvointimittariston tulokset. Toteumana on, että 104 prosessia kuvattu.</i>	<i>Prosessikuvauksia tulee päivittää koko ajan toimintojen kehittämisen myötä.</i>
Aloitteisiin ja palautteisiin vastataan viivytystä <i>Toimintakertomuksessa mittarina on vastausaika ja toteutumassa kerrotaan, että aloitteita tehty 23, joista 10 kpl vastausaika 2vk- 3kk. Tavoiteaika on epäselvä.</i>	<i>Tavoitteeksi tulee asettaa selkeä vastausaikavoite.</i>
Erilaisia tapahtumia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa on lisätty <i>Toimintakertomuksessa mittarina on tapahtumien lukumäärä. Tavoitelukumäärä puuttuu toimintakertomuksesta.</i>	<i>Tavoitteen ja mittarin tulee vastata toisiaan.</i>
Kuullaan kuntalaisia/tiedottamista sosiaalisen median keinoin on lisätty <i>Toimintakertomuksessa mittarina on osallistujien palaute, jota ei ole toimintakertomuksessa kerrottu.</i>	<i>Tavoitteen ja mittarin tulee vastata toisiaan.</i>
Yrityspalvelut toimivat tehokkaasti ja vaikuttavat uusien työpaikkojen syntymiseen <i>Toimintakertomuksessa mittarina palaute, jota ei ole toimintakertomuksessa kerrottu.</i>	<i>Tavoitteen ja mittarin tulee vastata toisiaan.</i>

Organisaatiomuutos

Kempeleen kunnassa siirryttiin vuoden 2014 aikana pois tilaaja-tuottaja-mallista. Uudistuksen yhteydessä toimintoja uudelleen organisoitiin, mm. tukipalvelukeskus lakkautettiin. Uudistus on tehty hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa. Vastuisiin on tullut selkeyttä ja tiedonkulku on parantunut kunnan johdossa, tämä on poistanut mm. turhaa raportointia.

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta näkee, että kehittämistyötä, mm. henkilöstön asemoiminen oikeaan prosessiin, on syytä jatkaa.

Henkilöstön hyvinvointi

Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet noin 2300 kalenteripäivää. Suurin selkeä yksittäinen ryhmä, jossa on nousua ovat tules sairaudet. Etenkin pitkien sairauslomien määrä on lisääntynyt tules vaivojen osalta. Hengitystiesairauksia oli myös poikkeuksellisen paljon vuoden 2014 aikana.

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta suosittaa selvittämään, mistä suuri hengitystie- ja tules-sairauksien määrä johtuu.

Terveyskeskuksen vuodeosasto pienenee, minkä vuoksi syksyn 2014 aikana käytiin neljää lähihoitajaa koskeva yhteistoimintamennettely, jossa lähihoitajille on annettu mahdollisuus siirtyä kunnan kotihoitoon töihin. Henkilöstön siirto terveyskeskussairaalaan kotihoitoon on ollut haasteellista sekä sairaalassa että kotihoidossa.

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta suosittaa, että jatkossa organisaation tehostamistoimenpiteiden yhteydessä henkilökuntaa informoidaan paremmin muutoksen taustoista ja toimintojen kehittämisen tarpeellisuudesta.

Uusien talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien johdosta lomapalkkalaskenta muutui tarkemmaksi. Lomapalkkavelka kasvoi vuonna 2014 poikkeuksellisen suureksi: velka sivukuluineen oli 1 milj. euroa.

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta velvoittaa esimiehet huolehtimaan vuosilomien pitämisestä ajallaan henkilöstön hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Palvelutalon asukas.

4.3 Arvio peruspalveluiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Sitovat tavoitteet

Toteutui	Ei toteutunut	Toteutui osittain	Toteuma/tavoite epäselvä	Yhteensä
4	2		8	14

Alla olevassa taulukossa on kuvattu toteutumattomat tavoitteet ja tarkastuslautakunnan suositus.

Ei toteutunut	Tarkastuslautakunnan suositus
Omaishoidon tukea saa 5 % yli 75 vuotiaista <i>Toimintakertomuksessa toteutuma 2,8 % yli 75 vuotiaista</i>	<i>Omaishoidontuen tiedottamista tulee parantaa.</i>
Ympäri vuorokautinen asumispalvelu 7 % yli 75 vuotiaista <i>Toteutuma toimintakertomuksessa oli 5,4 % yli 75 vuotiaista.</i>	<i>Ympäri vuorokautisia asumispalveluja tulee lisätä. Palveluasumisen yksikkö tulee perustaa.</i>

Alla olevassa taulukossa on kuvattu epäselvät toteutumat/tavoitteet ja tarkastuslautakunnan suositus.

Toteutuma/tavoite epäselvä	Tarkastuslautakunnan suositus
Suunnitelmallinen yhteistyö järjestöjen ja neuvostojen kanssa <i>Verkostojen määrä, tapahtumien määrä ja pa-laute ovat mittareita.</i> <i>Toteutumassa on lueteltu yhteistyöverkostoja, mutta verkostojen määrätavoite uupuu.</i>	Tavoitteen ja mittarin tulee vastata toisiaan.
Prosessikuvaukset ovat valmiit, toimenpideohjelma laaditaan <i>Toteuma ei kerro, ovatko prosessikuvaukset valmiita, eikä toimenpideohjelman laadinnasta ole tietoa.</i>	Tavoitteen ja mittarin tulee vastata toisiaan.
Perhetyötä on vahvistettu. <i>Toimintakertomuksessa mittarina on lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman arviointi. Toteumana on " on arvioitu".</i>	Tavoitteen ja mittarin tulee vastata toisiaan.
Työllistämistä edistetty, lukio-opetuksen verkostoituminen, avohoitopalvelujen lisääminen <i>Mittarina on palveluiden järjestämissuunnitelman toteutuminen. Toteutumassa on vastattu vain lukio-opetuksen verkostoitumiseen.</i>	Toteutumassa tulee kertoa vastaus tavoitteeseen.
Terveydenedistämisaktiivisuus <i>Mittarina käynnistetyt toimenpiteet, jotka eivät kerro terveydenedistämisaktiivisuudesta mitään.</i>	Toteutumassa tulee kertoa vastaus tavoitteeseen.

Tea-viisari on noussut perusopetuksessa
Toteutumasta uupuu tea-viisarin toteutuma.

Toteutumassa tulee kertoa vastaus tavoitteeseen.

Lastensuojelun käsittelyajat

Lastensuojelulain mukaisten määräaikojen noudattamisessa on haasteita, jotka suurelta osin johtuvat henkilöstövajeesta.

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta suosittaa, että jatkossa lainmukaisia määräaikoja noudatetaan.

Hovintien palveluyksikkö

Hovintien yksikön toteuttamiseksi haettiin rahoitusta Aralta. Hakemus hylättiin jo toisen kerran.

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta suosittaa, että Hovintie rahoitushakemusta tehtäessä Aran vaatimukset huomioidaan riittävällä tasolla.

Varhaiskasvatuksen taloudensopeuttamistoimet

Varhaiskasvatuksen kustannusten tasapainottamiseksi varhaiskasvatukseen perustettiin palvelunohjaustiimi.

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä aloitettuja sopeuttamistoimenpiteitä, mutta talouden tasapainottamista tulee vielä jatkaa.

Peruspalveluiden sitovien tavoitteiden määrä

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita peruspalveluiden sitovien tavoitteiden pieneen lukumäärään suhteessa kunnan johdon ja ympäristöpalveluiden tavoitteisiin. Lisäksi asetettujen tavoitteiden mittaamisessa on ongelmia. Lisäksi on huomioitava, että peruspalveluiden osuus kunnan taloudesta ja toiminnoista on noin 60 %.

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta suosittaa, että peruspalveluiden tavoitteiden asettelua kehitetään.

Talvitapahtuma.

4.4 Arvio ympäristöpalveluiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Toteutui	Ei toteutunut	Toteutui osittain	Toteutuma/tavoite epäselvä	Yhteensä
11	2	3	2	18

Alla olevassa taulukossa on kuvattu toteutumattomat tavoitteet ja tarkastuslautakunnan suositus.

Ei toteutunut	Tarkastuslautakunnan suositus
Maapoliittisen ohjelman valmistuminen alkuvuodesta 2014 <i>Maapoliittinen ohjelma ei ole toteutunut valtuuston palautettua ohjelman jatkovalmisteluun. Ohjelma tuodaan päätöksentekoon keväällä 2015.</i>	<i>Maapoliittinen ohjelma on päätetty keväällä 2015.</i>
Liikuntapaikkojen hoitotoimenpiteet käyttäjien kannalta oikea aikaisesti <i>Mittarina on asukastyytyväisyyskysely, jonka perusteella urheilu- ja pelikenttien osalta tyytyväisten osuus on pienentynyt 2 prosenttiyksikköä, ja kuntoratojen ja ulkoilureittien osalta tyytyväisten osuus on pienentynyt 4 prosenttiyksikköä.</i>	<i>Liikuntapaikkojen hoitotoimenpiteitä tulee tehostaa asukastyytyväisyyden parantamiseksi.</i>

Alla olevassa taulukossa on kuvattu osittain toteutuneet tavoitteet ja tarkastuslautakunnan suositus.

Toteutui osittain	Tarkastuslautakunnan suositus
Savikorven asemakaavoitus aloitetaan <i>Mittarina kaavahankkeiden eteneminen. Kaavoitusta jatketaan maapolitiikan hyväksymisen jälkeen.</i>	<i>Savikorven asemakaavoituksen jatkaminen.</i>
Ollakan ja Riihivainion yritystonttien kaavoitus lisää tarjontaa n. 20 ha <i>Mittarina tonttivarannon lisäys ha. Kaavoitus on toteutunut osittain, mutta tonttivarannon lisäyksen määrä puuttuu.</i>	<i>Tonttivarannon lisäyksen määrä tulee kertoa.</i>
Kunnan kiinteistöjen energiatehokkuus paranee <i>Mittarina energiatehokkuus. Toimenpiteet energiatehokkuuden parantamiseksi on aloitettu.</i>	<i>Energiakartoitukset ja -tehokkuustoimenpiteet tulee saattaa päätökseen kaikissa kunnan kiinteistöissä.</i>

Alla olevassa taulukossa on kuvattu epäselvät toteutumat/tavoitteet ja tarkastuslautakunnan suositus.

Toteutuma/tavoite epäselvä	Tarkastuslautakunnan suositus
Vuoropuhelu kuntalaisten ja kunnassa toimivien vapaaehtoisjärjestöjen kanssa <i>Mittarina osallistujien palaute.</i>	<i>Tavoitteen ja mittarin tulee vastata toisiaan.</i>
Lumenauroukset kiinteistöillä ja liikenneväylillä oikea-aikaisesti <i>Mittarina uusien työmenetelmien käyttöönoton seuranta.</i>	<i>Tavoitteen ja mittarin tulee vastata toisiaan.</i>

4.5. Arvio investointien toteutumisesta

Valtuustoon nähden sitova tavoite maanmyyntituloista toteutui 62,6 %. Maanmyyntivoitot alittuivat noin 500 000 euroa.

Sarkkirannan päiväkotihankkeen laajennuksen ja peruskorjauksen toteutuneet kustannukset raportoitiin valtuustolle. Kustannukset muodostuivat arvioitua pienemmiksi.

Vuokratiloista luovuttiin palaamalla omiin kiinteistöihin. Kunnantalon sitova määräraha ylittyi 21 976 €, mutta vastaavasti pystyttiin luopumaan Takatien vuokratiloista.

Terveyskeskuksen uudisrakennushankkeen ja peruskorjauksen toteutuksen suunnittelu-työ aloitettiin pääurakoitsijan kanssa syksyllä 2014.

Tarkastuslautakunta:

Tarkastuslautakunta toteaa, että rakennushankkeiden kokonaiskustannuksista tulee jatkossakin raportoida valtuustolle.

4.6 Arvio kuntakonsernin ja tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen välittömästi tai välillisesti omistamat yhteisöt sekä sellaiset yhteisöt, joissa kunnalla on määräysvalta. Konserniohjaus tapahtuu kunnanhallituksen kautta. Toimintakertomuksen mukaan konserniohje päivitetään.

Konsernin tilinpäätöstiedot on esitetty luvussa 4.6. Kempeleenkartano Oy:lle on asetettu strategiset tavoitteet valtuustokaudelle 2013–2016. Kempeleen Vesi Oy:lle ei ole asetettu tavoitteita.

Kiinteistöosakeyhtiö Kempeleenkartano Oy

Yhtiön hallinto on uudistettu. Olemassa olevia kiinteistöjä korjataan. Kiinteistöjen kunnostusohjelman laatiminen ja toteuttamisohjelma ovat tarpeelliset rahoituksen saamiseksi.

Kempeleen Vesi Oy

Kempeleen Vesi on jatkanut viemäröintisuunnitelman toteuttamista haja-asutusalueilla.

Tarkastuslautakunta:

Tytäryhteisöjen taloudellinen seuraaminen tulee olla säännöllistä ja jatkuvaa.

Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet tulee esittää talousarvion yhteydessä valtuustolle.

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Kempeleen kunnanvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohjeen.

Kempeleessä käytössä olevan valiokuntamallin vuoksi ainoa sisäisestä valvonnasta vastaava toimielin on kunnanhallitus ja toimialakohtaisesta valvonnasta ja raportoinnista vastaavat nimetyt viranhaltijat.

Toimintakertomuksessa mainitaan, että sisäisen valvonnan järjestäminen ollut vajaasta vuonna 2014. Vakiintunutta ja ajantasaista toimintaohjetta ja -tapaa, valvontajärjestelmää ja raportointia ei ole ollut, mistä

syystä sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä niistä raportointi on ollut puutteellista.

Tarkastuslautakunta katsoo, että vuoden 2014 aikana sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kehitetty oikeaan suuntaan: mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje on päivitetty, controllerin virka on perustettu 1.8.2014 alkaen ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintasuunnitelma on laadittu. Myös yhteistyö tarkastuslautakunnan kanssa on aloitettu vuoden 2014 aikana. Työtä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan saattamiseksi riittäväälle ja asianmukaiselle tasolle on jatkettava.

6. KESKEISIMMÄT HAVAINNOT JA KEHITTÄMISSUOSITUKSET

- Tilikauden tulostavoite oli 0, tavoitetta ei saavutettu, tulos oli alijäämäinen.
 - **Tarkastuslautakunta suosittaa kustannustehokkuuden parantamista talousarviossa pysymiseksi.**
- Peruspalveluprosessin toiminta on vuonna 2014 ollut taloudellista
 - **Tarkastuslautakunta kannustaa jatkamaan tiukkaa taloudenpitoa.**
- Yritystonttien ja asuntotonttien kysyntä on vähentynyt
 - **Tarkastuslautakunta suosittaa, että yritys- ja asuntotonttien markkinointia tulee kunnassa tehostaa.**
- Henkilöstöllä oli vuonna 2014 runsaasti pitämättömiä vuosilomia.
 - **Tarkastuslautakunta suosittaa, että henkilöstön hyvinvoinnin ylläpitämiseksi esimiesten tulee huolehtia henkilöstön vuosilomien pitämisestä ajallaan.**
- Henkilöstö on käynyt koulutuksissa vähän.
 - **Tarkastuslautakunta esittää, että henkilöstöä tulee motivoida ja kannustaa kouluttautumaan, esimiestaitoja tulee kehittää.**
- Ympäri vuorokautiset asumispalvelut eivät yltäneet tavoitteeseen.
 - **Tarkastuslautakunta suosittaa palveluasumisen yksikön perustamista.**
- Lastensuojelunlain mukaisten määräaikojen käsittelyajoissa on haasteita.
 - **Tarkastuslautakunta suosittaa, että lainmukaisia määräaikoja noudatetaan.**
- Kasvava nuorisotyöttömyys ja nuorisotakuun toimivuus
 - **Tarkastuslautakunta suosittaa, että nuorten työllistämiseen kehitetään uusia toimintatapoja.**
- Sitovien tavoitteiden määrä ja laatu
 - **Tarkastuslautakunta suosittaa, että peruspalveluiden tavoitteiden asettelua kehitetään.**

7. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2014 valtuuston käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista havainnoista ja suosituksista vastauksen kunnanhallitukselta valiokuntien ohjauksen jälkeen **7.9.2015 mennessä**. Kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen vastaukset

tulee toimittaa tiedoksi valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunta odottaa vastauksilta aiempia vuosia korkeampaa tasoa ja painottaa, että vastauksista tulee selvitä, mihin konkreettisiin toimiin on ryhdytty.

Kempeleen kunnan tarkastuslautakunta

Eva Maijala

Raija Juopperi

Toivo Piira

Jaana Urpilainen

Kai Similä